

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morarilor Nr. 18.

Serisorile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii ramisi si republicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „
Pentru Romani'a :
pre an. intregu 40 Lei n. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune 20 „ = 8 „ „
„ 3 — 10 „ = 4 „ „
Pentru insertiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. tupa a tim-
brale pentru fiesce care publicati,
une separatu. In Loculu deschiesi
20 cr. de linia.
Unu exemplarin costã 10 cr.

Romani'a.

Sub acestu titlu cetimu in „Reform'a“ Dlu Schuselka
articlulu urmatoriu :

Caletori'a principelui Carolu d'in Romani'a la Liva-
di'a in Crimea, spre a face visita imperatului rusescu, a
escitatu de nou si forte tare mani'a publicistiloru turco-
fili d'in Vien'a, cari vcrsa, cu multu zel, batjocura si de-
spretiu in contr'a Romaniei, ca si cum ar' fi mercenarii
sultanului turescu, o facu acest'a fãra a cugetã, cã prin
acest'a vatema profundu trei milioane de concetatieni ai
sãi d'in Austro-Ungari'a.

In dosulu acestei manie pline de batjocura si de-
spretiu jace ascunsa fric'a de Romani, fric'a de intemeierea
unui statu romanu independente. Publicistii semi lunatei
d'in Vien'a posedu intru adeveru unu instinctu esactu,
fiindu-cã se colucra de siguru barbatesce si cu una ferma
convingere la aradecarea unui statu romanu independente,
numai cã acest'a se face acum in altu modu de cãtu ne-
mediu-locitu mai nainte, acum adeca intr'unu modu mai
putïnu sgomotosu si mai cu reserva de cãtu sub ministe-
riulu lui Brateanu. Ar' fi inse cea mai mare nebunã
a crede, cã ministeriulu C o g l a n i c e a n u aru avè
mai putïnu zelu natiunali, si cã ar' fi renunciatu la ne-
suinti'a de a liberã Romani'a de ultimele resturi ale ju-
gului turescu. Numai cã guvernulu romanu de asta-di
in diplomati'a sa este mai precautu si mai prudentu de
cãtu celu trecut, inse elu lucra d'in tote poterile sale
intru ace'a-si directiune. Chiar' ca Greci'a mai de eurendu,
Romani'a a cedatu, si anume d'in acelu-a-si motivu. Am-
bele staturi nu sunt inca preparate, si, ce'a ce este inca
mai importantu, nece Russi'a nu este gat'a. Eca motivele
leniscei de asta-di in Romani'a si in Greci'a. Nu va trece
inse multu, si era se va face sgomotu.

Turco-fili nostri batjocurescu pre principele Carolu
cã visãza la una corona independente. Apoi deca acestu a
este unu visu, nu e numai alu principelui, ci alu intregu
poporului Romanu. Atari visuri ale poporeloru se im-
plenescu inse adese-ori. Nu multu tempu trecu, decandu
acei-a-si politici au batjocurit si pre Magiari, cã ce vi-
sãu la unu imperiu independentu alu coronei st. Ste-
fanu. Acestu visu s'a implenitu.

Nesuinti'a de independintia a Romaniei nu este
unu ce visionariu, ci ea este unu lucru chiaru, cons-
citu, pregatitu intr'unu modu forte practic si sprig-
intu puternicu in tote privintiele. — Acest'a ne-
suintia nu este provocata numai de unii ambitiosi sãu
dora chiaru si d'in afara intr'unu modu maestritu, ci ea
emanãza de la intrãga natiunea. Acest'a nesuintia este de
totu naturale si de totu justificata, cã-ce fiindu Romanii
eliberati degiã mai de totu de sub domnirea turesca, este
naturalu, cã ultimele resturi ale sclaviei li se paru nesu-
portabili.

Nisuinti'a la una independintia deplina nu s'a ivitu
in Romani'a numai prin principele Carolu; este adeveratu
inse, cã prin elu a castigatu unu progresu insemnatu.
Impregiurarea, cã unu principe d'in cas'a de Hohenzol-
lernu s'a suitu pre tronulu Romaniei sub protectiunea de-
chiarata a Prussiei este singura in sine unu evinimentu
forte importantu pentru venitoriulu Romaniei. Se potè
presupune ca siguru, cã superb'a casa de Hohenzollernu nu
va consenti, cã sã se multumescã pentru totu deun'a cu
alegera unui membru d'in dinasti'a sa de principe Roma-
nu, ca vasalu Turciei; trebeuã sã se presupuna ca si-
guru, cã voiesce independintia Romaniei si cã va lucrã
d'in tote poterile pentru acest'a. Si aci Prussia nu este
isolata, ci in contielegere cu Russi'a si Franci'a.

Chiaru daca in tempii mai d'in ainte s'ar' fi potutu
justificã presupunerea, cã Russi'a voiesce a-si uni sãe-si
principatele dunarene de la amãdia-di, asta di este inse
chiaru, cã politic'a rusescã s'a schimbatu in asta privin-
tia. Russi'a s'au convinsu de imposibilitatea de a-si anecã
principatele dunarene. Una asemenea estindere a unei
dominatiuni rusesci directe este imposibile, cã-ce mai
antãiu Europ'a s'ar' opune, si apoi pentrucã poporele
respective se opunu ele inse la acest'a; Russi'a a
esperiatu acum'a acest'a cu privire la Serbi'a si
Romani'a, precum mai inainte cu privire la Greci'a. Russi'a
voiesce a eliberã poporele crestine d'in Turci'a de sub dom-
nirea turesca, apoi se multumescã cu a-si uni sãe-si prin
legamente natiunali, besericesci, politice si dinastice, ace-
ste tiere devenite libere. Acest'a directiune a politici rus-
esci este documentata in modu eclatantu prin impregiu-
rarea, cã unu principe d'in dinasti'a Hohenzollernu s'a

suitu, cu consentimentulu Russici, pre tronulu Roma-
niei. S'a sciutu si se scie in Petruburgu, cã Prussia n'a tra-
nesu la Bucuresci pre principele Carolu pentru ca acestu a,
asemenea predecesorului sãu Cus'a, sã joce numai unu rol
provisoriu si de reginte, pentru ca apoi sã se puna altulu
in loculu lui. Prussia si Russi'a, in contielegere deplina
cu principele Carolu au una intentiune determinata si
acest'a este de a-lu face pre acestu-a domnitoriu deplinu
suveranu alu unui statu Romanu. Acest'a intentiune s'a
demonstratu intr'unu modu remarcabilu chiar' si prin vi-
sit'a principelui Carolu la imperatulu rusescu, si
chiaru prin acest'a, caletori'a atãtu de discutata a princi-
pelui Carolu este destulu de esplicata. Daca se mai adauge
inca, cã principele Carolu a pasãtu la curtea rusescã ca peti-
toriu, apoi acest'a intaresce numai demonstratiunea politi-
ca. De siguru dinasti'a imperiale rusescã, nu va pune nece
pre un'a d'in prinsescele sale pre unu tronulu vasalu turces-
cu. Deci daca intru adeveru principele Carolu ar' peti
una prinsesa rusescã, acest'a nu s'ar' potè intemplã de-
cãtu cu conditiunea, cã va castigã suveranitate deplina.
Foiele anglose chiaru si anuncia, cã tiarulu ar' fi promi-
su principelui Carolu sub acest'a conditiune man'a unei
prinsese rusesci. Se subintielege inse cã tiarulu punendu
acest'a conditiune, se ingãgeza chiaru si pentru impleni-
rea ei.

Cumcã Napoleonu III. protege pre Romani, este
documentatu prin fapte. Napoleonu fu mai alesu acelu a,
care dupa resbelulu d'in Crime'a stipulã prin pacea de la
Parisu largirea independintiei romane, elu mediuloci uni-
rea Moldovei si a Romaniei. Si Napoleonu s'a involtu, ca
unu principe de Hohenzollernu sã se suia pre tronulu ro-
manu, cu tote cã elu a sciutu cu tota seguretatea, cã pru-
sii n'au voitu a face prin acest'a unu experimentu a la
Cus'a. Precum se scie, este unu cugetu de predilectiune alu
lui Napoleonu de a regulã si consolidã relatiunile popo-
reloru romanu de ras'a latina. Insi-si francesii au viue
interese pentru poporulu Romanu de la Dunarca de di-
osu, multu mai viue de cãtu pentru Italiani si Meccicani.
Cumcã Itali'a inca simpatisãza cu Romani'a, nu este de
lipsa a o dovedi.

Acelu ce considera aceste relatiuni, nu va batjocuri
de siguru nesuinti'a de independintia a Romaniloru ca unu
visu nerealisabilu, ba va recunoscã indata, cã acest'a ne-
suintia, va ajunge scopulu de siguru si cu tota
probabilitatea. Prussia si Russi'a voru spriginã acest'a ne-
suintia, era Franci'a nu o va impedeã celu putïnu, si
Anglesii nu si voru da ustenel'a nece in casulu celu mai
rãu pentru a sustienã in favorulu padisiahului titulu de
suveranitate asupr'a Romaniei precum nece tributulu. Re-
mane inca Austri'a.

„Nou'a presa libera“ s'a semtitu era-si indemnata
prin caletori'a principelui Carolu la Livadi'a a serie unu
articlu plinu de veninu si fiere, batjocura si despretiu
contr'a Romaniei. Acest'a face una impresiune cu atãtu
mai neplacuta cu cãtu foia numita, precum se scie pre
bine, este in relatiuni de aproape cu oficiulu nostru pentru
afacerile esterne. Insu-si Dlu B e u s t a distinsu pre
foia „Nou'a presa libera“ prin comunicarea depesiei sale
ultime tramise la Berolinu, insu-si elu a laudatu acest'a
foia intr'una siedintia publica a delegatiunii, si i a espri-
matu multiamit'a sa. Prin urmare articlii calumniatori
contr'a Romaniloru se voru considera de inspirati atãtu
in Romani'a cãtu si in tote tierele de sub Turci'a, atãtu
in Prussia, Russi'a, Franci'a precum si in Itali'a. Dupa
acestu articlu inse n'ar' mai potè fi vorba nece odata de-
spre una independintia deplina a Romaniei. Cu tote aceste
cãtu de ne consecenti sunt acesti noui politici liberi. Ei
dorescu libertatea pentru tote poporele de pre pamentu,
ba ei s'aru bucurã de restomarea tuturoru tronuriloru d'in
lume; numai poporele crestine d'in Turci'a trebeu sã re-
mana pentru totu-de-un'a sub usurpatiunea turesca, nu-
mai tronulu Padisiahului in Staambul sã remana neatinsu.
Acci-a-si politici sunt forte multiamiti, cã Austri'a au
perdu regatulu Lombardo-Venetianu, ba ei au ecritu in
continuu, ca acestu-a sã se redẽ; inse titulu de suverani-
tate alu sultanului a supr'a principatelor dunarene tre-
beu sã se sustiena cu ori-ce pretiu!

Care este pre motivulu pentru acest'a politica tures-
ca alu nouilor politici liberi? Fric'a, fric'a palida!
Anume ci se tenu, cã libertatea poporeloru crestine d'in
Turci'a ar' potè avè una influintia seducatoria a supr'a
consangeniloru loru d'in Austro Ungari'a. Lucru firescu,
acestu a este unu complimentu forte rãu pentru nou'a
Austro-Ungaria libera! Deci fiinducã in Austro-Ungari'a
traescu Romani, nu este iertatu ca sã se infintieze una

Romani independente, si fiindu-cã in Austro-Ungari'a
traescu Serbi, nu este iertatu ca principatulu Serbiei sã
devina candu va deplinu suveranu s. c. l. Este dara mi-
siunea civilisatoria a nouei Austro Ungarie libere de a
oprime d'impreuna cu Turci'a pentru totu de un'a liber-
tatea poporeloru crestine!

„Nou'a presa libera“ inse are cu tote aceste inca
unu motivu; ea este esacerbata atãtu de tare contr'a Ro-
maniloru d'in eaus'a Unguriloru, in favorulu Unguriloru.
Anume ea citãza d'in foia „Correspondance Slave“ de la
Prag'a una corespundintia d'in Bucuresci, in carca se dõce
espresu, cã nu Turci'a ci Ungari'a este inimiculu, contr'a
carui-a se inarmãza Romani'a. Contr'a Ungariei voiesce
principele Carolu a castigã spriginulu Russiei, si se spe-
ra, cã tiarulu nu-lu va refusã. Daca inse acest'a nu s'ar'
intemplã, atunci s'ar' potè calculã cu siguretate la sprig-
inulu Romaniloru d'in Transilvani'a. „In totu casulu
aru fi resoluti in Bucuresci de a se folosi de prim'a oca-
siune, pentru a pune capetu arogantiei magiare, si aru
sperã, cã acest'a ocaziune nu se va amenã multu tempu.“

Cumcã acest'a corespundintia s'a tiparitu in Prag'a
intr'unu diurnariu boemu scrisu in limba francesã, „Nou'a
presa libera“ nu mai pote de mania d'in caus'a acestei
„impertinentie.“ D in contra, ce se atinge de noi, noi cre-
demu, cã este bine de a esperiã asemene lucruri, pentru a
ne potè indreptã dupa ele. Noi suntemu in pusetiunea de
a face una alta descoperire nu putïnu importante, d'in una
fontana prè buna. Unu barbatu de statu prusescu de puse-
tiune inalta a dogenitu aspru pre unu redactoru d'in par-
tit'a juna prusescã, care si permise cãte-va expresiuni
despreiutorie a supr'a principelui Carolu, si i-a datu
urmatori'a lectiune: „Sã tractezi cu respectulu cuvenitu
pre principele d'in dinasti'a nostra regescã, care se afla
pre tronulu Romaniei, elu va jocã unu rolulu importantu in
resbelulu celu mai de aproape.“

Este de siguru forte bine, daca cunoscemu de buna
vreme intentiunile inimiciloru. Dreptu cã nu mai este se-
cretu, cã Romani'a speculãza la Romanii d'in Austro Un-
gari'a. Daca unu organu boemu constatãza acest'a, elu na-
si dã consentimentulu pentru a o recunoscã. De siguru
Boemii nu voiescu a luã de la Magiari nece una d'in concistele
loru, inse nu se pote pretinde nece de la Boemii, nece de la alu
cine va ca, d'in iubire cãtra Magiari sã spriginescã oprime-
rea tuturoru poporeloru nemagiare. Pentruce speculãza Ro-
manii de d'incolo la consangeniiloru loru d'in coce? Pentrucã ei
sciũ, cã acesti-a si-au perdu tota independintia, sunt ame-
nintiati cu magiarisare, si cã d in acest'a cauza sunt ne-
multiumiti in gradulu celu mai mare. Inse nu existe nece
cea mai mica dovãda, cã Romanii nostri aru corespunde
cum va la speculatiunile de d'incolo. Austro-Ungari'a inse
numai atunci va potè pune capetu cu tota siguretatea si
intr'unu modu definitivu acestoru speculatiuni ostile, daca
va fi drãpta cãtra Romanii sãi.

Este cu nepotintia inse, ca sã fia salutarã una poli-
tica, care de una parte oprime pre poporele sale in inde-
pendintia loru natiunale, si de alta parte voiesce sãu a
perpetuã sclavi'a turesca a consangeniloru de d'incolo ai
acestoru popore, sãu chiaru a le tienã si pre aceste in
servitude. Atãtu a sã scia Ungurii, cã Romanii, Serbi etc. de
d'incolo sunt mai voiosi a remanã sub Turci'a de cãtu a
se supune jugului magiaru, cã-ce sub domnirea turesca na-
tionalitatea li este celu putïnu ne atinsa, pana ce privin-
du la sortea fratiloru loru d in Ungari'a, ei observa, cã
domnirea Ungurã are tendintia ucidiatoria de popore,
de a magiarisã pre tote poporele.

Mai vertosu inse trebeu sã aiba una influintia stri-
caciosã politic'a, care in inganfarea sã natiunale, in pre-
sumtiunea sa despotica arunca cu una brutalitate ne mai
audãta blasteme si batjocure asupr'a unoru popore intre-
ge, atãtu d'in statulu sãu propriu cãtu si d'in unu statu
in vecinetate immediata. Acest'a o facu inse „Nou'a presa
libera“ candu scrisu urmatoriulu pasagiũ intru adeveru
oribilu: „A nimici de odata pre Romani si pre Boemii, este
prè multu pentru noi, aru trebui sã luãm indata una scã-
da.“ Asidã serie foia, care este per excellentiam. organulu
nemtiloru d'in Austri'a, si care aru trebui sã represinte
cultur'a si moralitatea nemtiãscã.

Revista diurnalistica.

Foia serbesca „Zastava“ publica unu articlu forte
violentu in contr'a desfiintiarei partiali a confiniiloru mi-
litari. Reproducemu pasagiule urmatorie: „Noi trebeu sã
protestãm d'in tote poterile — dõce „Zastava“ — con-

ra sistemului de a provincializa conștințele militare cu ruștă, căci așa ele sunt despoiate de dreptul de a dispune ele de soarta lor, ori în dietă croată, ori în Zagrabia, ori în congresul serbesc. Unul d'între capii principali ai opoziției magiare, Dlu Tisza, a declarat mai de curând că, cându s'ar' desființa conștințele militare, ar' trebui înainte de tot să se asculte vocea lor și să se țină în seamă dorințele lor. Pentru ce voiescu nu dara liberalismul militar al lui Kuhn și liberalismul civil al lui Andrassy să consulte această voce? cu totu că nimicu n'ar' fi mai legitim. Ungaria, lucrându-și precum a lucrat până aci, pare că voiesce a-si creă de buna voie pericole înfricoșate. Nu, una asemenea tratare a conștințelor militare nu poate să aducă fructe bune; prin această se va apropiă numai momentul, cându poporul nostru va cere seama ei imperiositate pentru desprețitul cu care este tratat.

Cuventulu on. d. Presedinte Lad. V. Popu, ținutu la deschiderea adunării generale a Asociației. Trans. de la 11. aug. an. cur.

Stralucita adunare generală!
Pré-norati domni și frați!

Déca va privi cine-va la această adunare stralucită; déca va cauta spre această lună frumoasă de întielegință română; déca va vedea sală această marșă plină de barbati cu știință, de barbati culti, atâtu d'în statulu preotiescu, câtu și d'în celu civilu: — nu pot să nu-lu cuprindă mirarea, — ba i va veni să nu credă, că națiunea aceea, d'în alu carui sinu au estu într'unu tempu acesti barbati, — că națiunea aceea, ai carei fii manifestă atâtă zel întru spriginirea scopului Asociației noastre, — care e lumina poporului — că, d'ieu, acea națiune a pututu să jaca atâtă secolu în întunecatu, că a pututu să găta atâtă vécuri în suferință!

Si totu-si, dorere! e asid domnilor și fratilor! Este unu adevéru prea tristu, că națiunea română aruncată în aceste părți resarțite ale Europei a jacutu secolu mai multu în întunecatu și nesciintia și în aceste a trairu numai d'ile de suferință!

Nu voi să turburu simțimintele de bucuria, ce le vediu întiparite în fața tuturor celor adunați aici la această serbatore națională, prin reminiscențele tristului nostru trecut.

Fia-mi înse iertatu a pausă pucinelu langa acestu tristu trecut și a întrebă: ôre ce a pututu fi causă, că națiunea română secolu îndelungatu a trairu d'ile de suferință? Ce a fostu causă, că națiunea noastră a fostu necotită de nimene, a fostu batjocurită chiar' și prin lege?

Dora lasitatea s'eu trandavă; ori dora lipsă virtutilor barbatesci? Ba — nu — nici decătu nu fratilor! Numai mosii și stramosii locuitorilor acestui districtu înca au datu destule probe, că romanii nu au fostu lasi, nici au fostu trandavi! Ei cu frații lor de unu sange s'au luptatu totu de-ună cu bravura în contră inimicilor patriei! Ce dara a pututu fi causă? Singuru și singuru nu-

mai lipsă luminei, singuru numai nesciintia, în care a fostu cufundată națiunea română prin injuriă timpurilor!

Si cum ar' fi și fostu cu putință să se lumineze națiunea română?

Sciti bine domnilor, că la fiii tieranilor nu li eră iertatu să invetie la școlă! Sciti bine fratilor, că chiaru și fiii preotilor romanesci se rapieau de la școlă, déca nu eră nobili? Ce minune pot fi dara, déca între asemenea împregiurări națiunea română nu s'a potutu lumina, ci a jacutu în întunecatu și d'în causă această a trebuit să găta în suferință?

Dovédă cea mai bună și mai învederată, că nu lena, nici lipsă însușirilor nobile a fostu causă stărei deplorabile a națiunii noastre, este, că de cându ni s'au mai largitu catusiele — impuse atâtu corpului câtu și spiritului nostru — într'unu restimpu scurtu numai de 20—30 de ani, națiunea aceea poreclită și batjocurită, a facutu pasi gigantici în cultura, a facutu progresu ca nici ună alta națiune în asemenea împregiurări.

Déca în secolii trecuti nu aveamu pro nimene, care să se ingrigesca de mîdiuloce pentru înaintarea culturii poporului nostru; déca în acele timpuri triste afara de episcopi și preoti nu eră nimene, care să se redice glasulu pentru usurarea suferințelor poporului nostru, — astadi domnilor, scimu și vedemu, că unu numeru frumosu de întieleginți ba potu să d'ieu mai tota întielegință română lucra atâtu cu mîdiuloce spirituale, câtu și materia pentru înaintarea culturii poporului nostru!

Astadi fratilor! s'a asociatu puterea intelectuală cu puterea materială a națiunii noastre pentru a respândi lumina la poporu, — care să i fia, precum i va și fi totu deodată mîdiuloce spre a i usura suferințele, și a-lu redică la o stare mai bună, mai fericită

Anulu adica 1848 a ruptu catusiele de pro corpurile noastre, dara spiritele remanendu totu încatusiate, numai dupa catastrofă de la Solferino au luatu și spiritele noastre unu sboru mai liberu, și numai după a seceratu victoria, după a invinsu principiulu naționalității, li-a succésu la mai multi barbati luminați ai nostri — condusi de amorulu cătra națiunea lor, împinsi de zelulu de a înaintă cultura poporului, — petrunsi de convingerea, că ce nu pot unulu s'eu pucini, aceea potu multi, — li-a succésu, d'ieu, a inființă Asociațiunea transilvană, care astadi si-ține a IX adunare generală!

Aici ar' fi locul domnilor, dora si obligatiunea mea, a ve pune înaintea ochilor progresulu ce l'a facutu Asociațiunea această dela inființarea ei până acuma, precum și rezultatele cari s'au ajunsu prin ea; înse fiindcă, ca să fia exactu, ar' trebui să ve rapescu pre multu tempu cu daună altor obiecte mai momentose ce voru veni sub pertractare, și pertrucă despre aceste rezultate si-pote castigă convingere deplină ori si cine d'în actele Asociațiunii, — me voiu reținē dela enumerarea celor ce g'au facutu, observandu numai atâtă, că déca nu s'a facutu mai multu, déca nu s'a facutu, câtu amu fi doritu să se faca, causă au fostu singuru numai luptele politice, luptele neinterupte, cari le au întreprinsu cei mai activi barbati ai nostri pentru eluptarea unei stări mai bune politice pentru națiunea noastră! Luptele politice nu nu-

mai că ne-au rapitu timpulu, dara au instrainatu și frați de cătra frați și mutuă conlucrare s'a împedecatu! — Luptele politice dara, éra nu nepasarea ne au împedecatu în anii d'în urma în propasfere mai rapede!

Nu mai zelulu și simpatia publicului nostru să nu lipsesca, și vomu supleni ce amu neglesu; — cumcă zelulu și simpatia nu lipsesce, mi-icau voia a ve revocă numai în memoria rivalitatea cea nobile, ce s'a manifestatu acuma e anulu la adunarea gen. ținută în Gierla, cu ocașiunea defigerei locului pentru ținerea adunării gen. prezente! Zelulu fratilor nostri d'în părțile Maramuresiului, Satumare, Ugocea și Chioaru a invinsu, — și invingerei acestei-a avemu de a multiam, fratilor, că astadi ne vedemu adunati la una serbatore asid frumoasă națională pre acelu pamentu, care în timpulu suferințelor noastre ne-a ajutat cu barbati nobili, invetati, cari treceau ca preoti în părțile Ardealului! ne aflămu în mîdiuloce al celor frați de unu sange, ai caror mosii și stramosi au ingrasatu pamentulu acestei țiere cu sangele lor! de si durere! nu într'alu nostru, ci în interesulu și prosperarea altor-a!

Aici pre acestu locu mi-ieu voia a me adresă cătra toti aceea cari sunt de pre aici, prin urmare sunt ca acasa, și a-i salută cu salutare fratiescă d'în anima sincera cu unu: „bine v'amu gasitu fratilor!” Éra pre întrega stralucită adunare amu onore a o salută fratiesce cu unu: „bine ati venit!” Bine ati venit domnilor spre a ve consultă despre mîdiuloce, prin cari să înaintam scopulu Asociațiunii noastre: înaintarea literaturii române și cultura poporului român! Bine ati venit fratilor! la a noua adunare generală a acestei Asociații!

Prin această amu onore a dechiară adunarea generală d'în anulu 1869 de deschisa! „Gaz. Tr.”

Cause scolari.

Comitatulu Crasnă, 31. aug. 1869.

Congregatiunea generală comitatensă în ună d'în ședințele sale ținute în 22—26 maiu a. e. conformu §. 125. d'în legea pentru instructiunea poporale, a alesu d'în sinulu s'eu 18 membri pentru consiliulu școlasticu. Acum după ce si confesiunile respective d'în acestu comitatu înca si-au alesu consiliarii s'ei școlastice, inspectorulu școlare d. Iosif Kerekés convocandu adunarea consiliulu pre 23. augustu, și premitendu ca presedinte alu consiliulu, una vorbire însufletitoră la nesciintia în cultura poporului, adunarea s'au constituitu si d'în respectulu împregiurării, că consiliulu are și membri romani (6 cu consiliariulu confesional d'în preuna) și agendele se voru referi la poporatiunea română d'în acestu comitatu, s'a alesu unu notariu, care să duca protocolulu și în limbă română; frumosu a aretat d. inspectoru, necesitatea instructiunii poporului în generalu, și apoi în specialu, în regatul Ungariei, dara deosebitu a accentuat, că națiunea magiara — care e atâtu de mica și se marginesce mai n u m a f pre la tiermurii Dunarei și ai Tisei — câtu de mare trebuintia are de a se cultivă, căci numai asid se pot sustienē, numai asid pot fi mai mare ca altele, s'eu de nu mai mare, celu puțin numai asid va potē concură cu altele; d. inspectoru facu apoi si una statistica sucinta a instructiunii d'în

FOSSIORIA

Limbă română și dialectele Italiane.

Schitiă filologică de

G. L. Frolo

Profesoru la gimnaziulu Carolu I. d'în Brailă.

Manserunt, hodieque manent vestigia
ruris. Horatiu.

(Urmare. *)

FISIONOMIA COMPARATIVA A DIALECTELORU. — Ca să se vedă figurandu într'o sintese ore-care elementele materiale și formale ce s'au analizatu până aci, éca câte-va pasagiuri d'în dialectele cele mai principale împreună cu traducerea lor literală în românească.

Piemontu.

„Tutti me disu, e tutti me stradisù — Che a marità se trova 'l paradisu. — E tantu tempu che sun maridatu, — E 'l paradisu nun l'ho mai truvatu.“
maridatu (insuratu), și paradisu nu l' am mai gasitu.

„Oh scotè, lo signor Conte, — Prestè-me la vos
Oh ascoltati, domnulu Conte, imprumutati-mi a vostra spa. — Oh disu, bela Monfreina, — Cosa mai na tra spanga. — Oh di, frumosa Monfreina, ce mai cu ea vòli fa? — Voi taiè 'na frascalina — Pèr fè ombra vèi face? — Voiu taiè o frundulittia spre a face umbra al me' caval. — Cund la bela l'a 'vu la speia, — Ant la alu meu calu. — Cundu bella a avutu spanga, — in el còr a i l' a piantà.“
inima i o a i implantatu.

*) A se vedè nr. 88, 90, 91, 92 și 93.

Liguria.

„Oh che disperaziun l'è mai la mia, — Avei la
Oh ce desperatiune e mai a mea, a avè
lingua e nun pudèi parlare! — Passu davanti a la galimba si nu potè vorbì! Trecu înainte la galante mia, — La vedu e nun la possu salutare.“
lant'a mea, o vedu si nu o potu salutà.

„Stelle del cielu, fèmi d'ân favure; — Fè cresce
Stele dela ceru, aceti-mi o favbre; faceti cresce
questa notte sciussantiure; — Pregate 'n angerin si
acesta nopte siese-dieci ore; rogati unu angerelu st-si
metta i' are, — Ch' u vagga 'n cielu a trattener le ure.“
puna aripile, ca sè merga in ceru a intretinè orele.

Lombardia.

„No te parli de quest mi come mi, — Ma tel
Nu-ti vorbescu de această ca dela mine, dar ti-o
disi de part de Domnedè; — Ora te lassu mo' pensà
d'ieu d'în parte de Dumnedieu; acumu te lasu a cugetà
de ti — Che speranza de veng', e che impegn l'è;
de tino (insu-ti) ce sperantia de invinge, si ce indetorire este
— Chì el fè pont, e de slanz el scompari — Sbarlul-
Aci elu faciè punctu, si deodata elu peri (d'în vedere) stralul-
send, che Goffred nol sa comè; — L'è in dubbi s' el
cindu, încatu Gotfridu nu scie cumu; elu e in dubiu déca elu
strasenta e s' el straveda, — E el frega
strasinte si d'acu elu stravede (déca se amagesce), si si-fréca
i ouce' ch' el par ch' el se desceda.“
ochiè încatu pare că elu se descepta.

„Regordev ben che se in 'sta nostra vall — De
Recordati-ve bine că déca în ésta a nostra vale de

lacrimo cholera trovee on fior, — Besogna guardà ben
lacreme s'eu cholera gasiti o flore, cauta a se ferì bine
de no schisciall: — L'è 'l primm amor.“
de a nu o calcà: este primulu amoru.

Venetia.

„Dormi pur, bela, e dormi pur sicura, — Chè i m'a
Dormi dar', bela, si dormi sigura, ca ei m'au
fato guardian de le to porte; — Chè i m'a fato
facutu guardianu de ale tale porti; ca ei m'au facutu
guardian de le to mura. — Dormi pur, bela, e dormi
guardianu de ai t'èi muri. Dormi dar', bela, si dormi
pur sicura.“
sigura.

„Oh Dio, che cielo che xe inuvolà, — Che
Oh Dieu, ce ceru ce este innouratu, încatu
par che vogia piover, e po' passa! — Cussi fa l'omo
par' că vrea plouă, si apoi trece! Asid face omulu
co' l'è inamorà; — Ama la bela dona e po' el la
candu e inamoratu; ama frumos'a femeia si apoi elu o
lassa.“
lasa.

„No, siora Dorotea, no, la me creda a mi. — No
Nu, donna Dorotea, nu, ea me credia pe mine. Nu
l'è cossa ben fata; no la va ben cussi. — Se per
e lucru bine facutu; nu merge bine asid. Déca pentru
i so' interessi qua el mario no pol star, — Ha la mu-
ale sale interesuri aici barbatulu nu pote sta, are mu-
ger per questo da farse criticar? — La perdona,
iereca pentru această de a se face critica? Ea erte (ertati),
se parlo cussi col cuor averto, — Chi stima so
de vorbescu asid cu inim'a deschisa, cine stima alu seu
mario, cussi no vive certo.“
barbatu, asid nu traesce de siguru.

acestu comitatu; d'in aceea ne amu convinsu cu totii, că instructiunea poporului d'in comitatul nostru e deplorable. Cu aceste, dupa-ee membrii consiliului, amesuratu instructiunei ministeriului de cultu data in 21. maiu 1869 pentru consiliile scolastice in intielesulu §. 3. au depusu juramentulu, si d'ina prima s'a inchiatu.

Siedintiele urmatorie s'au tenuu in 24 si 25 aug. Voiu atinge cîte-va mominte d'in aceste siedintie.

De ora-ce in comitatul nostru pana acum nu sunt seole comunale, a supr'a caroru se aru estinde agendele consiliului in intielesulu legii pentru instructiune, d. inspectoriu inca in prim'a siedintia, cu atingerea acestei cereu-stări, ca nu cumva s'e se para, că consiliulu nu luca nemicu, provocă pre d. membri, ca pre siedintia a dou'a s'e faca ce-va proiecte, propuneri in interesulu culturai poporului; — deci in siedintia a dou'a, dupa autentica-re protocoalelor in ambele limbe, d. p r e o t u r e f o r m a t u se si redică si dupa o motivare largă, in carea eră tiesuta si sperantia, că preste că-ti-va ani tote seolele poporali d'in comitatu, nu voru mai fi confesiunali, ci comunali, propune, ca consiliulu scolasticu urmarindu splendidulu exemplu alu lui bar. Ios. E ö t v ö s, respective propunerea acestui-a facuta in 1867 in caus'a infintiarii reuniunilor pentru instructiunea poporale, consiliulu esmitendu una comisiune d'in sinulu s'eu, ac'est'a s'e faca unu programu si o provocare cătra totu poporulu d'in comitatu spre a se constitui cătu mai curendu in asemenea reuniuni, cari aru av'e apoi a in-bratfisiă si societatea numita „Corv.“ infintiată in Pest'a, mi-se pare sub auspiciile d. T ü r r pentru procurarea cărtilor scolastice, cu pretiu micu pentru invatiaceii de pre lasate; membrii romani ai Consiliului nu au potutu partenii propunerea comembrului lor, pentru că fiindu pres-crise si detiermurite agendele Consiliului scolasticu, atătu in lege cătu si mai vertosu in instructiunea ministeriale mai susu memorata, consiliulu aru trece preste marginile sferei activității sale, deca s'aru ocupă si de afaceri de acele, ce suntu lasate cu totulu arbitriului si voici singurateciloru cetatiani; membrii acestui consiliu deca au voia, ca omeni privati si-potu pune tota nesuintia pentru infintiară ataroru reuniuni; consiliulu inse ca corpu morale si organu oficiosu, nu p'ote nece de-cătu. Dar' majoritatea membriloru consiliului, fiindu pen-tru propunerea facuta, s'au esmisu comisiune d'in 5 mem-bri, care, fiindu gat'a cu programulu si cu provocatiunea. le va si impartii membriloru consiliului scolasticu, cari apoi voru fi indetorati (intielegn indetorire morale) a cotesi membri pentru reuniuni.

Dupa ac'est'a, la propunerea dlui inspectoriu s'a de-terminatu a se face inaltulu ministeriu o reprezentatiu-ne in care s'e fia rogatu, ca una d'entre cele 20 preparandie proiectate, s'e se aradice in Selagiu cu cathedra magiara si romana: spre acestu scopu va fi rogata urbea Simleu, ca s'e ofere vre unu fundu d'in cele multe ce i-stau la despu-se-tiune; totu la propunerea dlui presiedinte s'a detiermuri-tu, ca respectivele ordinariate si consistorie s'e fia rogata a despune, ca toti invetiatorii poporali, in timpulu ferie-lor, s'e se presente la unu cursu pedagogicu, la care se spera, că inn. ministeriu va aplacila unu postu de profesoriu; mai incolo s'e se roge ordinariatele respective si

pentru ca s'e indrume pre invetiatorii poporali la tiene-re conferintielor invetiatoresci, sta acele colective s'eu separate dupa confesiuni.

Intr'un'a d'in siedintiele adunării generale comita-tense, tenue in 23—25, aug. a. c., d. Szathmari Károly, fiulu acestui comitatu (fostu redactoriu la „Haz.“ ierte-o Ddienu) propuse ca comitatulu s'e lucre d'in tote poterile la infintiară institutelor pentru grigirea copiloru (Kis-dedovoda); si s'a otaritu ca propunerea si proiectulu acestu-a s'e se transpuna consiliului scolasticu; acum d. inspectoriu scolare si presiedinte, sciindu de ac'esta pro-punere respectivu decisiune, in siedintia d'in 25. aug. a cons. scol. a propusu, ca de ora ce consiliulu scolasticu nu se va adună pana in decemvre, era pana atunci transcrierea comitatului in negociulu institut. pentru grigirea cop. se va tramite la acestu consiliu, comisiunea esmisa in objectulu reuniunii pentru instructiunea poporului s'e lucre si in caus'a acelor institute, si reportulu s'e-lu faca in siedintia prosima a consiliului scol.

S'a mai deesu inea ca s'e se faca preliminarulu pen-tru scripturisticiu, facerea unui sigilu, precum si litogra-farea protocoaleloru siedintielor, ca s'e le aiba fia-care membru; spelele pentru tote aceste se voru cere de la inn. ministeriu; in fine promitiendu d. presiedinte, că la adunarea venitoria ne va face unu conspectu generalu cu date speciali, despre starea scoleloru si a invetiaceiloru d'in comitatu, siedintia s'a inchiat, er' terminulu siedin-tielor viitorie s'a presiptu pre 3. decembr. a. c.

Tienu de unu interesu publicu a mai insemnă, că d. comite supr. alu acestui comitatu a oferitu 100 fl. v. a. in folosulu educatiunei publice adeca: 50 fl. ca premiu pentru doi invetiatorii, (25 fl. pentru unu romanu si 25 fl. pentru unu magiaru, cari cu fina anul viitoriu sco-lasticu voru fi judecati a fi mai demni de acestu premiu); era 50 fl. i-a oferitu pentru infintiarulu institutu pentru grigirea cop. asemenea si membrii magiari ai consiliului scolasticu, inca au oferitu diurnele ee le competua atari, pre seama acestui institutu; am firma sperantia că si membrii romani, nu se voru areta mai putinu marinosi cătra institutele loru nationale, si si-voru oferi diurnele in favorea instructiunei poporului romanu.

D'in lucrările primelor siedintie ale consiliului sco-lasticu, va pot'e observă on. publicu cetitoriu, că noi romanii fatia cu legea pentru instructiunea populare, pre-langa procedur'a si activitatea nostra de pana acumu, cu greu ne vomu pot'e sustienē seolele ca c o n f e s i o n a l i; apoi cumcă interesulu nationale militeza prelanga seolele confesionale, e lueru s'ara indoiela, si ne inbusuramu forte, că si venerabile nostre ordinariate inca au coprin-su asiē lucrulu; nu, e destulu inse av'e conceputa ide'a, ei acea debe si realizata; ce au facutu beserica nostra unita pana acum pentru realizarea acestei idee, scimu cu totii; salutamu d'in inima pre filii besereeci romane gr. orien-tali, că-ee d'insii prin „statutul organicu“ au pusu temelie solida viitorului nationale si in respectulu invetiamentu-lui populare; gratulamū Prea S. Sale parintelui metrop. Siagana, că cu ingrigirea tiparirii cărtilor debuintiose pentru pruncii de confesiunea sa, se ingrigesce d'in buna ora ca nu cum-va seolele de confesiunea gr.-orientale s'e de-vina in man'a statului; si nece se va miră nimene de ac'esta ingrigire, pentru că deca Magiarii de confesiunea ca-

tolica, stau mortisiu pre langa seolele lor confesionale; deca Magiarii reformati prin Superintendentiele lor, atătu cea d'in Ardelu cătu si cele d'in Ungaria, se vedu chi-aru a protestă in contr'a legii pentru instructiunea po-pe-rale; cu cătu mai vertosu debe s'e fimu noi Romanii pre-cauti si scrupulosi in objectulu acestu-a, de atăta pon-derositate pentru esistintia nostra nationale. De la ven. ordinariate nu potemu asceptă mai multu decătu au facutu pana acum, pentru că d'insele ca organe esecu-tive si administrative ale beserecei unite nu au pre ce se radimă, nu au lege la care provocandu-se, ar' pot'e face ulterioarele despuetiuni in favorea seolelor nostre confe-sionale. Rogamu dara cu totu respectulu pre archiereii nostri, că, deca sunt intru adeveru parintii poporului ro-manu, s'e n u n t a r d i e atăta timpa cu convoca-re congresului beserecescu, si respective a sinodelor: chiaru si unic'a afacere a invatiementului, de plorabile a stare a seolelor nostre po-porali, fatia cu prescriptele legii nou e pentru instructiunea popula-re, ar' fi fostu destulu motivu, ca beserica nostra unita, ad exemplum celoru-l-alte beserece, s'e si fia tenuu de-giă congresulu s'eu beserecescu.

Buteni, 31. aug. 1869.

Onorabila Redactiune!

Am onorea de a incunoscentia pre on. publicu ro-manu, cumcă cert'a verbale escata intre mai multi locui-tori d'in Gur'a Hontiu, Iosasiu si Iosasielu inprivinti'a locu-lui, unde s'a immormentatu ferisitul Ionu B u t e a n u, s'a finitu in 26 aug. an. curinte, la 4 ore dupa media-di; dupa-ee adeca esindu in fatia locului spre a ne convinge deplinu, eu, Dlu Georgiu H o r n o i u, pretorele d'in Iosasielu, Dlu Jonu (conumele nedescifrabilu), juratoru, Ludovicu B o r s o s, notariu in Gur'a-Hontiu, Martinu B o r s o s, maestru de drumu si alti, multi onoratori, insotiti de multi locuitori romani d'in numitele 3 sate, — amu ascultatu si pre unii si pre alții si amu datu cre-dientu lui Vasiliu T r i p a s i, locuitoriu in Gur'a-Hontiu, fiindu-că probabilitatea milită mai multu in favo-rulu cuvintelor lui, cu tote că elu eră celu mai teneru intre toti, că-eci pre atunci n'a potutu av'e mai multu do 10 ani.

Dreptu ace'a, i-s'a datu in data unu premiu si or-dinulu ea s'e sape sub respunderea propria; si intr'adeve-ru, nu se departă nece cu unu schiopu de loculu desem-natu, si dede sema numai decătu de venerabilele osaminte, cari la ordinea dlui pretore se depusera intr'o chilia, pana in 3 septemvre curinte, candu se va pune funda-mentulu, sub care se voru asiedia.

In privinti'a identității osamintelorunu mai este vre-una indoiela s'eu confusiune, cu tote că pre tiermulu aces-tu-a mai sunt trei victime romane astrucate in acele d'ile de neferisita memoria, si a nume, doi judi, d'in Iosasiu si

Trieste (Dialectu vechiu.)

„ — Percè po' no ghe n'astu plantà un altro
— Pentru ce apoi nu ai plantatu unu altu
non? — Percè mieu sior pare el diseua che bi-
nou? — Pentru că alu meu domnu parinte dicea că tre-
sogna spietà la uita de un omis per uede el frut
bue asceptà viétia de unu omu spre a vedè fructulu
del auliu nou. — El iera ben un tandan tou pare,
maslinului nou. — Elu era bine unu prostu alu teu parinte,
come uiu, che Dio ghe bracis l'anema soua!
ca viu, Dumnedieu s'i imbracisiezze anima sa!
Se (i soui uechi auessin pensà cusel, no gaue-
Dèca ai soi uechi (strabuni) aru figanditu asiè, n' aru
resson mai ul nè nanchia auliu, nè
fi nici odata vedintu nici anca (macaru) maslinu, nici
oi.
doi.

L a t i u.

„Palomba che per l'aria vai a volare, — Ferma,
Porumbitia ce prin aerulu mergi a sburà, opresce,
chè voglio dirte due parole: — Voglio levà una
cà-ci voiu a-ti spune doue cuvinte: voiu luà o
pena a le tue are, — Voglio scrive una lettera a
pèna d'in ale tale aripe, voiu scrie o scrisore la
lo mio amore.“
alu meu amoru.

„A no fa gnente er Papa, a no fa gnente? —
Nu face nimicu Papa, nu face nimicu?
A no fa gnente lui, brutte marmotte? — Acussi
Nu face nimicu D-lui, urite maimutie? Asiè

ve plasse un accidente, — Come fadiga tutto
v'aru luà unu accidentu (damlau), precum fatiga tota
giorno e notte.“
di'a si noptea.

N e a p o l e.

„Fenesta vascia e patrona crudele, — Quante
Ferèstra ticalosa si donna crudela, cãte
sospire m' aie fatto iettare! — M' arde 'sto core
suspine m' ai facutu a scote! Mi arde èsta inima
comm' a 'na cannella, — Bella, quanno te sento annome-
ca la o lumenare, bela, candu te simtu a numi.
nare. — Oie! piglia sperienza della neve: — La neve è
Oh! ia esperientia dela néua: néua e
fredda, e se fa maniare. — E tu, come si' tant as-
rece, si se face manui. Si tu, cumu esti atatu as-
pra e crudele? — Muorto 'me vide, e non 'me vuo'
pra si crudela? Mortu me vedi, si nu me voesci
aiutare.“
ajutà.

S i c i l i a.

„—Vurria sapiri cumu vi chiamati? — Eu mi chi-
Voire asi a sci cumu ve chiamati? — Eu me chi-
amu Rusidda; chi vultiti? — Ca menti chi Rusidda vi
amu Rusidda; ce voiti? — Ca pe candu (ce) Rusidda ve
chiamati, — Quannu vi chiamu pirchì nun sintiti? —
chiamati, candu ve chiamu penra ce nu sintiti?
Aviti l'acqua frisca, e 'un mi ni dati, — Muriri mi faciti
Aveti apa rece, si nu mi dati, mori me faciti
di la siti. — Sunnu li Turchi, e mi hannu pietati: —
de sete; suntu Turcii, si mi au pietate.
E vui, crudili donna, 'un mi n'aviti.“
si vui, crudela donna, nu mi aveti.

„Unu pumu muzzicatu mi ittau. — Mancioalu, dissi,
Unu meru musicatu mi arunca. — Manca lu, disse,
pri l'amuri miu; — Ma nu fu pumu no, chi mi du-
penru amoru lu meu, — Dar' nu fu meru, nu, ce mi de-
nau: — Fu 'na vampa di focu chi m' ardiu.“
dea: fu o vapae de focu ce m' ardea.

C o r s i c a

„A lu paese di Nazza — Eo ci vogliu piantà unu pru-
La satulu de Nazza eu voiu plantà unu pru-
nu, — Ferchè di la nostra razza — 'Un ci passi
nu, (pentru) ca de a nostra rasa (famille) nu trèca
più nissunu: — Ferchè 'un funu trè nè quattu,
mai nici unula: penru ca nu furà trei nici patru,
— Ma sett' omini contr' unu.“
dar' siepte omeni in contr'a unui-a.

„Or magnate 'u vostru pane, — E biite 'u vostru
Acum mancati a vostru pane, si beeti alu vostru
vinu; — Noi di questu 'un ne bulemu, — Ma di lu
vinu; noi d'in acestu-a nu voimu, dar' de alu
bostru sanguinu, — In bindetta di lu nostru, — Che
vostru sango, spre resbunare de alu nostru, ce
l'avemu a lu strascinu.“
l'avemu a lu teri.

„Unn' è quellu paesacciu — Che tinia lu me'
Und' e acelu tinutu miserabilu ce tinea alu men-
cuginu? — Ch'ellu ci scappi lu focu, E nun ci
veru? Sè i scape (isbuenesca) foculu, si nu lu
abiti più nimmu.“
locuesca mai nimeni.

(Va urmà).

Iosasielu si preutul fostu in Iosasielu *) in se in depar- tare cam de 4 stangini de loculu acestu-a.

Pamentulu, calcatu mai in urma de marele Romanu, I o n u B u t e a n u, si unde i zacu osamintele, se afla in proprietatea lui Constantinu Haiducu, locuitoriu in Gur'a-Hontiu, cu care in 30 aug. facu acordu de espro- priare in presint'a a doi martori carturari, si a nume, Iosefu Czirer, morariu in Gur'a Hontiu, si Martinu Borsos. Totu atunci m'am inoitu cu Iosefu Czirer pentru facerea garniturei de lemnu de goronu, vapsitu cu verde, in giurulu monumentului, si pentru asiedierea a doue sal- ce funebrale.

Cu unu cuventu, tote sunt gat'a, ea serbatoarea fu- nebrala anuciata pre 10 septemvre curinte se se a celebra cu tota cuventint'a.

Deci, atragu de nou atentiunea on. publicu romanu la diu'a numita si anuciata de 3 ori in diuariulu „Fede- ratiunea.“ Una impregiurare me supera, adeca ca defici- tulu de 54 florini nu voiesce a se acoperi nece decum; dar' nece acest'a nu ne pote impedece, ea-ci dora numai- ce me voiu smulge ore-cum si d'in acesta perplesitate.

Dionisiu Pascuti u.

VARIETATI.

*) (Spiritulu de asociatiune in- tre Slavi). Intre societatile slave, cari se ocupa de publicarea opuriloru natiunali, primul rangulu compete celei slovene d'in San-Hermagoras, in Carintia. Acesta societate numera 13,666 de membri d'intru una popora- tiune carea, imprasciata in Carintia, Stiria, Carniola si Istri'a, nu se urca la mai multu de 1.500,000 suflete. Afara de acest'a, existe inca in Laibach una a doua so- cietate, carea urmaresce acelu-a-si scopu, societatea „Ma- tica“ carea numera mai multu de 3000 membri.

*) Ar' fi de doritu ca se cunoscemu si numele aces- toru trei martiri. Red.

**) (Renunitulu) lotru Macivanschi d'in- preuna cu sotulu seu Budiciu fiindu incungiurati intr'o casa, si nevrendu a se da — celu d'ant'ia fu impuscatu er' celalaltu prinsu, dupa ce mai ant'iu s'a vulneratu greu.

**) (In cele siese districte de hon- ved i) s'a tramisu deja batalionele respective pentru in- struirea honvediloru aceste batalione voru si incepe eser- ciele in 10 ale lunei c., er' in 15 sept. se voru impart' intre cele 83 batalione si 30 companie de cavaleria, candu apoi intrega armata de honved i si-va incepe functiunea.

**) Dlu dr. Ratiu en stim. socia sosi in 30 aug. la Bucuresci si voru petrece acolo 14 dle, cu scopu de a cunosce viet'a politica si sociale d'in Romania li- bera — dorintia vechia a Dsale.

**) (Conciliulu ecumenicu) fiindu ob- jectulu discutiunii de tota diu'a ni aducemu aminte de versulu mnemonicu, care ni areta locurile celor 21 de concilie ecumenice. Eca-lu.

- Ni-Co-E- Chal-Co-Co- Ni-Co-La- La-La-La- Lu-Lu-Vi- Pi-Con-Ba- Flo-La-Tri.

Aceste silabe insemneza: Nizza; Constantinopolu; Efesu; Calcedonu; Constantinopolu de doue ori; apoi era Nizza si era Constantinopolu; de patru ori Lateranu, de doue ori Lugdunum (Lion), Vienne, Pis'a, Constantiu, Basile'a (Bale), Florentia, Lateranu si Tridentu.

Sciri electrice.

Parisu, 1. sep. (Siedinti'a senatului.) Prin- cipele Napoleonu in cuventarea sa partinesce ade- veratulu liberalismu, far'a ave vre-unu cugetu re- servatu, si dice, ca senatus consultulu e defec- tuosu. — Dorece ca responsabilitatea ministriloru se fia mai precisata, voiesce unu senatu alesu, ab-

rogarea legi ce opresce desbaterea constitutiunii; se declara pre langa alegerea primariloru ora- sienesci de catra consiliulu municipalu.

Ministrulu de interne i response: Guvernulu e liberalu, si pretinde ca se se tiena una anu- mita mesura in desvoltarea libertatii. Guvernulu nu e de parerea principelui in privint'a consti- tuierei senatulu', precum nici in ce'a ce se atinge de alegerea primariloru prin consiliile muni- cipali.

Parisu, 3. sept. „Journal officiel“ dice: Imperates'a si principele de corona a caletorit'u eri d'in Toulon la Chambery.

— „Journalu dr Soir“ scrie: Guvernulu nu-si va tramite representante la conciliulu ecumenicu.

In siedinti'a de era senatului, Rouher a facu- tu nescari observatiuni, cari au remasu inse fara vr'unu rezultat. Devienne a aperatu comisiunea in con- tra invinovatiriloru, cum ca ar' fi voit'u a re- stringe senatus consultulu. Verosimilu, Lague- ronniér inca va vorbi. Ségur d'Agesseau a nu- mitu opusetiunale cuventarea principelui Napo- leonu.

Parisu, 3. sept. Imperates'a caletori d'in Chambery la Saint-Cloud.

Burs'a de Vien'a de la 3 sept.

Table with 4 columns: Item, Price, Act. inst. cred., Price. Rows include 5% metall, Imprum. nat., Sorti d'in 1869, Act. de banca.

Proprietariu si editoriu: Alesandru Romanu. Redactoru respundietoriu interim: Ionu Porutiu.

Comunicatiunea pre calile ferate.

Pre Lini'a Statului Cu Trasura accelerata

Pest'a-Vien'a Wien'a-Pest'a. In tote dilele la 7 ore 32 min. dem. Sosesce in Vien'a la 1 o. 57 min. d.m.

Segedinu-Pest'a Pest'a-Baziasiu. Marti-a si Sambet'a la 2 o. 16 m. dem. Luni-a si Vineri-a la 9 o. 45 m. ser'a.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Wien'a-Baziasiu, Posionu, Neuhäusel, Pest'a, Segedinu, Timisior'a, Baziasiu, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Baziasiu-Vien'a, Timisior'a, Segedinu, Csegléd, Pest'a, Neuhäusel, Posionu, Wien'a, sosesce.

Calea fer. de Nordu ung.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Pest'a-S-Tarján, Steinbruch, Gödöllő, Hatvan, S-Tarján, sosesce.

S-Tarján-Pest'a.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include S-Tarján, Hatvan, Gödöllő, Steinbruch, Pest'a, sosesce.

Calea fer. de Sudu (amedia-di).

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Bud'a-Triestu, Alba-Regia, Canisia, Pragerhof, Steinbrück, Triestu, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Triestu-Bud'a, Steinbrück, Pragerhof, Canisia, Alba-Regia, Bud'a, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Bud'a-Albaregale, Alba-Regia, Szönyu-nou, Wien'a, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Wien'a-Albaregale-Bud'a, Szönyu-nou, Alba-Regia, Bud'a, sosesce.

Calea fer. spre Tis'a.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Wien'a-Pest'a-Caslovi'a, Wien'a, Pest'a, Csegléd, Szolnok, Püspök-Ladány, Dobritienu, Nyiregyháza, Tocaia, Miscoltiu, Casiovi'a, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Wien'a-Pest'a-Aradu, Wien'a, Pest'a, Tiegledu, Solnocu, Mező-Tur, Ciaba, Aradu, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Wien'a-Pest'a-Oradea-Mare, Wien'a, Pest'a, Tiegledu, Püspök-Ladány, Berettyó-Ujfalu, Oradea-Mare, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Casiovi'a-Pest'a-Vien'a, Miscoltiu, Tocaia, Nyiregyháza, Dobritienu, P. Ladány, Solnocu, Tiegledu, sosesce, Pest'a, Wien'a.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Aradu-Pest'a-Viena, Ardu, Ciaba, Mező-Tur, Solnocu, Tiegledu, sosesce, Pest'a, Wien'a.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Oradea-Mare-Pest'a-Vien'a, Oradea-Mare, Berettyó-Ujfalu, P. Ladány, Tiegledu, Pest'a, Wien'a.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Mohaciu-Barciu, Mohaciu, Vilani, Úszög, Cinci-Beserice, (Fünfkirchen), Szigetvár, Barciu, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Barciu-Mohaciu, Barciu, Szigetvár, Cinci-Beserice, sosesce.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Cinci-Beserice, Úszög, Vilani, Mohaciu, sosesce.

Prim'a Cale ferate transilvana.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Aradu-Alb'a-Iuli'a, Aradu, Radna, Soborsinu, Ili'a, Dev'a, Orestia, Vintiu-inf., Alba-Iuli'a, sosesce.

Alb'a-Iuli'a-Aradu.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Alb'a-Iuli'a, Vintiu-inf., Orestia, Dev'a, Ili'a, Soborsinu, Radna, Aradu, sosesce.

Trasurile cu persone se impreuna la Aradu cu calea fer. de Tisa in ambe directiunile.

Navigatiunea (Plutirea)

cu vaporele societatii Danubiane imp. reg. priv. Vaporele cu caletorii pleca:

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Wien'a-Pest'a, Jaurinu-Pest'a, Pest'a-Esegu, Pest'a-Semlinu-Belgradu, Pest'a-Orsiov'a, Esegu-Semlinu-Belgradu, Esegu-Orsiov'a, Semlinu-Belgradu-Orsiov'a, Baziasiu-Orsiov'a, Orsiov'a-Romani'a, Jaurinu-Vien'a, Pest'a-Vien'a, Esegu-Pest'a, Belgradu-Semlinu-Pest'a, Baziasiu-Belgradu-Semlinu, Baziasiu-Belgradu-Semlinu si Pest'a, Orsiov'a-Belgradu-Semlinu, Galatiu-Orsiov'a-Belgradu-Semlinu, Galatiu-Orsiov'a-Belgradu-Semlinu-Pest'a, Sisecc-Semlinu, Semlinu-Siseccu, Segedinu-Semlinu, Semlinu-Segedinu.

Vaporele accelerate pleca:

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Pest'a-Galati, Baziasiu Galati, Galati-Pest'a, Galati-Baziasiu.

Navigatiunea pre Tis'a superioare.

Table with 4 columns: Location, Time, Direction, Notes. Rows include Vaporele cu caletorii pleca: Tocaia-Ciapu, Tocaia-Nameni, Ciapu-Tocaia.